

Onvermoeibare en actieve duif in de lucht en op of in het hok; voor de liefhebber prettig, rustig en vertrouwdelijk in de omgang en altijd in voor een potje stoeien met de hand van de baas . Ze horen ook zonder probleem hun eigen jongen groot te brengen; dit is een vereiste!

Het is een sobere, sterke duif die het met een eenvoudige maar goede verzorging en huisvesting al snel naar zijn zin heeft. Een strak in het pak zittende Don Juan, vat het geheel wel goed samen... of is de naam testosteronbommetje beter?

Een echte aanrader!

Arie van Ee

De Lausitzer ekstertuimelaar

Lausitzer ekstertuimelaars; foto's van F. Liebgott

De Lausitzer ekstertuimelaar is in Duitsland bekend onder de naam Lausitzer Purzler. Het is een uitstekende kunstvliegduif, die vanaf het hok (en getraind ook vanaf de vliegkist) kan worden gevlogen. Evenzo is het tentoonstellen van dit ras natuurlijk ook nog mogelijk, later meer hierover. Met andere woorden: het gaat hier om een veelzijdig inzetbaar mooi ras, iets wat sommige liefhebbers misschien missen bij andere in Nederland bestaande (sier)duivenrassen.

Deze duif is middelgroot, relatief compact figuur met iets afvallende houding. De eksterkleuren zijn: zwart, blauw, rood en geel. Oorspronkelijk zijn de oud-Duitse ekstertuimelaar en de Lausitzer Purzler één ras geweest. Door het opsplitsen van Duitsland hebben beide rassen twee aparte ontwikkelingen doorgemaakt. Pogingen

om na de hereniging van Duitsland het ras weer als één ras om te vormen, zijn helaas niet gelukt, maar dat is aan de andere kant voor de vliegduivenliefhebbers ook weer een voordeel.

Het was de bedoeling dat de Lausitzer Purzler zou samensmelten met de Zuid-Duitse Elsterpurzler (oud-Duitse ekstertuimelaar), dit met de voor de Lausitzer nadelige consequenties. Hiermee zijn de Oost-Duitse fokkers het niet eens geweest; schoonheid en de combinatie van vliegprestaties hadden voor deze fokkers absoluut de voorkeur, anders was het afgelopen met de relatief goede vliegeigenschappen van de Lausitzer. De Zuid-Duitse ekstertuimelaar had deze vliegeigenschappen al verloren ten gunste van het tentoonstellingsniveau van dit ras.

Na een rechtsgeding van negen jaar is de Lausitzer Purzler nu uiteindelijk in het Bund Deutscher Rassegeflugelzüchter erkend. De standaard die gelijktijdig Europastandaard is, was grotendeels in overeenstemming van het fokkersstreven van voor 1989. In de Europalijst van de rasduiven is de Lausitzer Elsternpurzler onder nummer 953 geregistreerd.

De Lausitzer tuimelaars stammen af van heel sterk tuimelde duiven van de Indische Keizer Akbar (1542-1605). In Kopenhagen waren al in 1669 Deense tuimelaars bekend, die in de 18e eeuw Duitsland werden ingevoerd. In de 19e en 20e eeuw

Lausitzer ekstertuimelaars; foto's van F. Liebgott

hebben deze duiven met ekstertekening in verschillende gebieden van Duitsland hun thuis gevonden, vooral in het midden en in het zuidwesten. Uit deze duiven ontwikkelde zich de Elsternpurzler (ekstertuimelaar).

Na de oorlog werkte men met de overgebleven dieren toe te werken naar een standaardmodel, inclusief de benaming. Maar door de situatie van toen was het heel ingewikkeld geworden, door de bouw van de muur tussen Oost- en West-Duitsland was ruilen van kweekmateriaal niet meer mogelijk. Nu de tijden weer zijn veranderd in het voordeel van dit heerlijke vlieg- en tentoonstellingsras, de Lausitzer ekstertuimelaar, gaat het van jaar tot jaar beter.

De interesse van duivenliefhebbers die graag met duiven willen vliegen én tentoonstellen, neemt enorm toe. De vliegeigenschappen van dit ras in stand houden, is een van de doelen van de speciaalclub. Zo wordt er naast een prestatieprijs voor de tentoonstellingskeuring sinds 2007 de 'Purzlerband' voor een combinatie van standaardkwaliteit en rastypisch vliegvermogen uitgereikt. Hierbij worden dan een kit van drie duiven gekeurd, die gemeenschappelijk vanaf de vliegkist of van het hok worden losgelaten; na het kunstvliegen moeten ze binnen een uur weer terugkomen. Daarnaast moeten de duiven in een speciale show (Sonderschau) van de Lausitzer Club tentoongesteld en gekeurd worden. Een bepaald puntensysteem vermijdt een eenzijdige kweek.

Verder wil ik bij uitzondering beginnen met het afsluitende deel over de Lausitzer Purzler in het ervaringsrapport van Fredi Liebgott:

1. Zijn van kleur en in de lucht een hoogtepunt.
2. Kweken gaat uitstekend (2 eieren = 2 jongen).
3. Gemakkelijk ras om het goede en vereiste vlieggedrag te krijgen.
4. Vliegen o.a. ook op vliegkist.
5. Zijn zuinig met voer.
6. Laten in de lucht van alles zien als Purzler
7. Houden van een bad.
8. Heel robuust en niet zo vatbaar voor ziektes .
9. Brengen de roofvogels vaak tot wanhoop.
10. Hebben minimaal een jaar nodig voor topprestaties.
11. Zijn zeer geschikt voor de beginnende duivenliefhebber.

Helaas, zoals bij vele andere rassen, gaat de kennis van een duivenras veelal mee het graf in. Maar heel weinig liefhebbers weten iets op papier te zetten. Fredi schrijft o.a. dat hij fokkers kent die meer dan 50 jaar kunstvliegduiven houden en succesvol kweken en vliegen, een groot potentieel aan kennis en ervaring hebben, maar ook niets schriftelijk achterlaten. Nee zeggen zij allen, dit kan ik niet; erg jammer deze verspeelde ervaringskennis. Het komt toch ook vaak voor dat een duivenmelker niet

de moeder kan opbrengen om met een ervaren duivenmelker iets af te spreken om een keer te komen kijken hoe de duiven eigenlijk vliegen. Hier heb je natuurlijk ook de mogelijkheid een keer na een vliegkisttreffen te gaan om het vlieggedrag van verschillende vliegduivenrassen te zien. Vele van de vlieggrassen kun je inderdaad wennen aan het vliegen vanaf een vliegkist, die ook in afmetingen en formaat heel verschillend kunnen zijn.

Fredi zelf heeft de Lausitzer Purzler voor het eerst zien vliegen in 2006 op een Duits Internationaal vliegkistkampioenschap in Blaubeuren bij Ulm (D). Bijzonder opvallend en prachtig om te zien, is het kleurspel van deze vliegbedreven tuimelaars.

Lausitzer ekstertuimelaars; foto's van F. Liebgott

Het komt natuurlijk ook zo af en toe een keer voor dat de kit van drie duiven ergens op een huis zit dat bijvoorbeeld op het eigen huis lijkt of dat een kit door roofvogels wordt lastig gevallen. In dit geval kan het gebeuren dat je met 0 punten weer na huis gaat. De duiven moeten binnen 1 uur weer in de vliegkist zijn gesprongen. Het kan dus tot hele spannende momenten en situaties leiden.

Vanaf 2006 was voor Fredi al de beslissing gevallen om het met dit ras een keer te proberen, iets wat ook jaren later gebeurde; ook met het idee dat je met dit ras ook gelijktijdig aan twee soorten van duivensport kan meedoen: het vliegen en het tentoonstellen. De eerste negen Lausitzer Purzler heeft Fredi op 31 maart 2012 van een goede fokker gekregen. De jonge Lausitzer lieten niet lang op zich wachten. Gelijk vanaf het begin heeft Fredi de jonge Lausitzers op de vliegkist getraind en ingevlogen. Door het herhaaldelijke kijken op de website van de Lausitzer Elsterpurzler Club heeft Fredi dan toch maar eens contact opgenomen met de dierenarts en voor-

zitter Maik Löffler van deze Lausitzer Club. Al heel snel was een uitnodiging en een toezegging van Maik Löffler geregeld, ook om een aantal jonge Lausitzer Purzler voor een redelijk prijsje te krijgen. Dit heeft Fredi natuurlijk aangenomen en het duurde niet meer lang en hij was op bezoek bij Maik. Wat gelijk opviel, was dat de muren vol stonden met bekers die hij al had gewonnen, zoals bijvoorbeeld 40 Duitse Kampioenstitels; 20 keer Bayerisch Kampioen, Europakampioen 2009 in Nitra met Lausitzer Elster zwart geëksterd, enz. Naast Lausitzer Purzlers, fokt dierenarts Maik ook nog andere rasduiven. Zijn hokken liggen op het terrein van zijn praktijk. Fredi heeft heerlijk kunnen genieten, hoewel hij ook dacht dat het stuk grond met de bomen erop ook een heerlijk territorium voor roofvogels kan zijn, vooral bij het vrije vliegen van zijn duiven.

*Lausitzer ekstertuimelaars;
foto's van F. Liebgott*

Fredi heeft in ieder geval van de meegenomen Lausitzer Purzlern goede nakomelingen gehad. Hier zitten duiven tussen die al vanaf het eerste levensjaar goede prestaties hebben laten zien; overslagen en dubbeloverslagen en zeer hoog vliegen. Het is af te raden deze Lausitzer in grotere groepen te laten vliegen; eerder in een kleinere zwerm, omdat het ook snelle vliegers zijn en ze in grotere groepen niet gemakkelijk kort kunnen stoppen om hun overslag te kunnen la-

ten zien. Dit gebeurt wel met een kleine groep.

Het is wel belangrijk, aldus Fredi, dat de duiven tijd krijgen om zich goed te kunnen ontwikkelen voor de vliegsport; na 4 à 5 maanden zijn ze nog niet klaar met hun ontwikkeling. In een enkel geval kan het wel zo zijn, dat bepaalde rassen op deze leeftijd al verder zijn, maar vaak met het gevolg dat deze duiven in het volgend jaar niet meer voor 100 % voor de vliegsport te gebruiken zijn. Advies: goed trainen met de duiven en je vooraf uitgebreid laten informeren door fokkers die met de Lausitzer's ook in competitie vliegen over alles wat voor dit ras van belang kan zijn, zoals het voeren en het aantal duiven waar je mee moet vliegen en trainen.

Het gaat vooral om de verschillende vliegtijden (vliegduur) en de kunstvliegeigenschappen. Het manoeuvreren, de vlotheid in 't wenden, de snelheid en alle oerinstincten maken de Lausitzer nagenoeg roofvogelbestendig. Maar de vliegtijd blijft onregelmatig. Vliegtijden van weinig minuten tot 63 minuten zijn bij de Lausitzer al voorgekomen. Maar Fredi schrijft dat het ook aan hem zelf kan liggen. Het voer bestaat bij Fredi uit een derde tarwe, een derde gerst en een derde gemengd duivenvoer; zo af en toe ook wat zaden toegevoegd in hele kleine hoeveelheden.

Naast de vele vliegervaringen met de Lausitzer Purzler, o.a. in het binnen- en buitenland op vliegekist, heeft Fredi nog iets heel persoonlijks op te merken: het gaat om de punten en voor het verdelen van punten van een wedvlucht. Klasseringpunten krijgen voor een vlucht van de keurmeesters is wel belangrijk, maar belangrijker is bijvoorbeeld het vlieggedrag zelf, de vliegtijd en de kwaliteit van het verwachte vliegen van deze rasduif met overslaan of dubbel overslaan, enz. binnen de voorgeschreven tijd. Misschien is er ook nog iets te verbeteren, maar niet zoals bij bijvoorbeeld de takla's die in plaats van 300 punten binnen 5 jaar tijd al 1000 of zelf 1500 punten moeten halen. Wat een bepaald kunstvliegras aan vliegeigenschappen in de genen heeft, hoort ook binnen de wedstrijd te worden getoond: vleugelstellen, vleugelklappen, zeilen, staatrijden en hoog aan de hemel vliegen. Op deze manier moet je de duiven een bepaalde speelruimte kunnen geven. Kunstvliegers zijn ook bij andere vogelsoorten bekend, denk aan raven, kraaien en spreeuwen. Je moet alleen willen zien, wat de natuur te bieden heeft.

Wil je meer weten over het ras Lausitzer Elsterpurzler (Lausitzer ekstertuimelaar) of jonge duiven of kweekduiven bestellen? Kijk dan op de website van Fredi Liebgott: www.frediliebgott.de of neem contact op met Maik Löffler: 0049 (0) 92669777 of maik.loeffler@t-online.de. Je kunt ook terecht op de website van de Lausitzer Elsterpurzler Club: www.lausitzer-elsterpurzler-club.de.

Fredi Liebgott; met toestemming vertaald en bewerkt (inclusief aanvullende verklaringen van Maik Loeffler) door Rolf Richter

De Stralsunder Hoogvlieger

Na de oorlog waren deze hoogvliegers in Nederland verdwenen. De heer Baars te Amsterdam heeft een vijftal jaren geleden weer zeer goede, typische dieren uit Duitsland ingevoerd en daarmee gefokt en geëxporteerd.

Nu zijn er wellicht een half dozijn fokkers van dit ras in Nederland. In Limburg zitten zeer mooie dieren van de stam van de heer Helmuth Nöh uit Aken. Zelf heb ik eveneens een aantal van diens dieren aangekocht.

De Stralsunder is steeds wit met in de jeugd dikwijls enige bruingetipte veren. De oogrand is felrood, waardoor de lange kop nog meer de aandacht trekt.

Losvliegende vogels tonen uiteraard rodere oogranden dan vastzittende. Toch ligt het ook aan de stam.

De Stralsunder is levendig en een felle vlieger. Men moet ze alleen laten gaan en niet gemengd laten vliegen. Zij trekken dan ver weg, flink hoog, soms tot bijna onzichtbaar. Zij blijven niet altijd in één vlucht bijeen en wanneer zij zich angstig maken, stuiven zij uiteen. Daardoor en doordat zij weleens te lang in de lucht blijven in de avond, verliest men dieren bij het losvliegen. Voor mij is het geen volière-

